

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-40

19.1.2023

Eika Forsikring AS

Næringsliv

Tap av båtpropell – unntak for kontraktsansvar?

Sikrede utførte reparasjon på en båt etter en skade som oppstod 24.5.22. Selve kontraktsforpliktelsen bestod i å demontere, reparere og remontere en propell. Ved første prøvetur etter reparasjonen løsnet propellen, slik at den falt av. Skaden ble meldt til selskapet. Sikrede mente det var overveiende sannsynlig at propellen falt av som følge av en feil ved sikredes montering av propellen. Selskapet avslo krav om erstatning under henvisning til at ansvarsforsikringen ikke omfattet kostnader knyttet til skade på eget avtalt arbeid, eller omgjøring av egen kontraktsforpliktelse. Sikrede klaget på selskapets avgjørelse og presiserte at det var kostnadene med å få erstattet en ny propell som ble krevd dekket under forsikringen. Ikke sikredes arbeid eller kontraktsforpliktelse. Nemnda kom til at selskapet var ansvarlig for tapet av propellen og vist til at propellen tilhørte skadelidt, og at denne ikke var en del av sikredes ytelse eller leveranse.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: ca. kr 200 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for tap av båtpropell.

Sikrede har ansvarsforsikring som omfatter:

8.1 ANSVARSFORSIKRINGEN OMFATTER

8.1.1 Sikredes rettslige erstatningsansvar for skade, se pkt. 8.1.2, som konstateres av denne eller skadelidte i forsikringstiden og som er voldt under utøvelse av den virksomhet som er angitt i forsikringsbeviset, herunder ansvar som eier eller bruker av fast eiendom som benyttes i virksomheten. Skaden blir å henføre til den forsikringsavtale som gjaldt da skaden først ble konstatert.

(...)

8.1.2 Med skade forstås personskade eller tingskade:

- Personskade anses inntruffet når en person skades, påføres sykdom eller dør.

- Tingskade anses inntruffet når løsøre (herunder dyr) eller fast eiendom skades eller går tapt på annen måte, eller når elektronisk lagret informasjon forvanskes eller går tapt på annen måte.

(...)

Punkt 8.2 Hvilke begrensinger som gjelder

Uten særskilt avtale omfatter forsikringen ikke ansvar:

8.2.1 - for utgifter/omkostninger knyttet til å oppfylle sikredes avtalte ytelse, leveranse, arbeid, entreprise e.l (nedenfor kalt forpliktelse), herunder:

- for omgjøring av sikredes forpliktelse. Verdien av sikredes opprinnelige forpliktelse regnes alltid for omgjøring.

- for skade på sikredes forpliktelse når skaden inntreffer før overlevering eller skyldes feil eller mangel som forelå ved overleveringen
- for skade som skyldes at sikredes forpliktelse er forsinket eller uteblitt

Sikrede reparerte en båt etter en skade som oppstod 24.5.22. Ved første prøvetur etter reparasjonen skal den ene propellen på båten ha løsnet og falt av. Skaden ble meldt til selskapet 4.7.22. I skademeldingen beskrev sikrede hendelsen slik:

Etter sjøsetting skulle baten ut på en prøvetur. Når man skulle legge til i brygga var det ikke fremdrift på SB motor som følge av att propellen var mistet på turen.

Om skyldspørsmålet svarte sikrede:

Er du av den oppfatning at du selv eller noen av bedriftens ansatte kan lastes (klandres) for det inntrufne? I tilfelle hvem og hvorfor?

Det er meg selv daglig leder (...) som monterte propellen. Det er usikkert hva som har gått galt i monteringen av propellen.

Mener du at skadelidte selv kan klandres? I tilfelle hvorfor?

Nei, det finnes ingen tegn på batens propellaksling att noe annet har skjedd enn att propellen har skrudd seg av og blitt mistet.

Kunne noe vært gjort for å unngå skaden? I tilfelle hva?

Siden vi ikke vet helt sikkert hva som er grunnen til hvorfor den er mistet er det vanskelig og vite hva vi kunne gjøre annerledes.

Andre opplysninger som du mener som du mener har betydning for saken

gitt det faktum som jeg er blitt kjent med, er det overveiende sannsynlig at propellen har falt av som følge av en feil ved min montering av propellen, noe jeg i så fall er ansvarlig for. Jeg mener derfor at et eventuelt ansvar for meg bør dekkes under min ansvarsforsikring hos dere

Selskapet avsto krav om erstatning i brev av 8.7.22 under henvisning til at ansvarsforsikringen ikke omfattet kostnader knyttet til skade på eget avtalt arbeid eller omgjøring av egen kontraktsforpliktelse.

I klage til selskapet presiserte sikrede at det var kostnadene med å få erstattet en ny propell som ble krevd dekket under forsikringen. Ikke forsikringstakers arbeid eller kontraktsforpliktelse.

Selskapets kundeombud fant ikke grunnlag for å endre selskapets vurdering.

Sikrede krever erstatning for tap av propell, men ikke for eget arbeid på eller med propellen. Hovedskaden er at den ene propellen har falt av og er mistet, antakelig som følge av mangelfull montering. Det er tapet av kundens eiendel (propellen) som kreves dekket under forsikringen, ikke erstatning for tapet av den sikredes forutgående arbeid med propellen. Sikredes arbeid har vært knyttet til demontering, reparasjonsarbeid på propellen (utført av underleverandør) og remontering. Sikrede skulle ikke levere ny propell. Verdien av sikredes arbeid/leveranse var liten i forhold til verdien av propellen som gikk tapt.

En alminnelig forsikringstaker vil oppfatte at unntaket i vilkårene pkt. 8.1.1 omfatter eget arbeid eller egen leveranse; dersom sikrede gjør feil eller utfører mangelfullt arbeid, skal ikke dette arbeidet eller mangelfull leveranse dekkes av forsikringen. Det er sikrede som skal levere eget arbeid, ikke forsikringsselskapet som skal levere den kvalitet kunden kan kreve. Men medfører feil/mangler i sikredes leveranse følgeskader på annet enn det sikrede skal levere etter avtalen, er dette ikke unntatt skadeansvaret i vilkårene pkt. 8.1.1. En forsikring for skadeansvar som unntar all skade på gjenstander som sikrede gjør arbeid på, ville være meningsløs. En slik tolkning vil ikke være en rimelig forståelse for en håndverker som tegner skadeforsikring. Da vil ingen skade på det

en arbeider med være dekket. En så spesiell forståelse måtte i så fall ha kommet tydeligere frem i vilkårene. Det er forsikringsselskapet som har bevisbyrden for at skade på gjenstander som ligger utenfor kundens leveringsplikt etter oppdraget er unntatt fra forsikringsdekning.

Videre bestrider sikrede at avgjørelsene FinKN 2019-226 og 2021-75 kan underbygge at selskapet ikke er ansvarlig. Heller ikke FSN 5578 kan gi støtte til en slik konklusjon, da det ikke finnes noe totaloppdrag i vår sak.

Selskapet avviser ansvar og anfører at utgifter knyttet til skade på eget avtalt arbeid, eller omgjøring av egen kontraktsforpliktelse, er unntatt dekning. Sikredes kontraktsforpliktelse var å utføre reparasjon av propellen, herunder å montere propellen av og på båten. Det har ingen betydning at et annet firma utførte selve reparasjonen av propellen. Etter selskapets syn likestilles tap av propellen med at den har blitt skadet. Hvordan propellen har blitt "skadet" er ikke avgjørende. Resultatet hadde blitt det samme om propellen hadde falt i bakken og blitt skadet i forbindelse med montering eller blitt skadet under selve reparasjonen slik at den ikke lenger kunne brukes. Skaden inntraff før båten ble overlevert til forsikringstaker. Det er videre også gjort unntak i vilkårene for utgifter for omgjøring av et arbeid.

Unntaket for kontraktsansvar gjelder utgifter knyttet til å utbedre, gjøre om igjen eller på andre måter kompensere for feil og mangler ved eget arbeid. Dersom båten hadde fått andre skader som følge av at propellen falt av, f.eks. skade på skrog eller motor, ville disse skadene vært omfattet av ansvarsdekningen. Ettersom dette hadde vært en type følgeskader som hadde ligget utenfor forsikringstaker sin kontraktsforpliktelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for tap av båtpropell.

Sikredes ansvarsforsikring har unntak for:

8.2.1 - for utgifter/omkostninger knyttet til å oppfylle sikredes avtalte ytelse, leveranse, arbeid, entreprise e.l (nedenfor kalt forpliktelse), herunder:

- for omgjøring av sikredes forpliktelse. Verdien av sikredes opprinnelige forpliktelse regnes alltid for omgjøring.
- for skade på sikredes forpliktelse når skaden inntreffer før overlevering eller skyldes feil eller mangel som forelå ved overleveringen
- for skade som skyldes at sikredes forpliktelse er forsinket eller uteblitt

Sikrede anfører at erstatningen skal dekke ny propell til kunden, ikke omgjøring av eget arbeid.

Det er ikke fremlagt noen avtale mellom sikrede og båteieren eller noen oppdragsbekreftelse som beskriver sikredes oppdrag. Sikrede har forklart at hans oppdrag var å reparere en skade på en båt, herunder båtpropellen. Selve propellen ble demontert og sendt til sikredes kontraktsmedhjelper. Propellen ble deretter remontert på båten av sikrede. Sikredes kontraktsforpliktelse bestod derfor i å demontere, reparere og remontere propellen. En montering som fører til at propellen løsner må regnes som mangelfull og mislighold av kontraktsforpliktelsen. Omgjøringen av sikredes forpliktelse består imidlertid i arbeidsutgiftene. Propellen tilhørte skadelidte/kunden og er ikke en del av sikredes ytelse eller leveranse. Tap av propellen som følge av monteringsfeil er derfor skade på tredjemanns ting som følge av mangelfull leveranse, og ikke unntatt som del av kontraktsansvaret, jf. her FinKN 2018-698 Mindretallets særmerknad og Wilhelmsen, Forsikringsproduktet i skadeforsikring, Tidsskrift for erstatningsrett, forsikringsrett og trygderett 2019 s. 176–180. Hvis sikrede hadde levert propellen, ville det dreie seg om "skade på sikredes forpliktelse" som er unntatt i klausulens strekpkt. 2, men når propellen tilhører skadelidte dreier

det seg ikke om skade på sikredes ytelse, men skade på tredjemanns ting som reparatøren/sikrede hadde i sin forvaring. Nemnda kan ikke se at vilkårene inneholder noe unntak for slik skade.

Selskapet er etter dette ansvarlig for tap av propellen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Johannes Straume (næringsrepresentant).